

Ve stínu hrozby Brexit
Ekonomické relace ČR a Velké
Británie

Finanční poradenství
Červen 2016

Ve stínu hrozby Brexit: Ekonomické relace ČR a Velké Británie

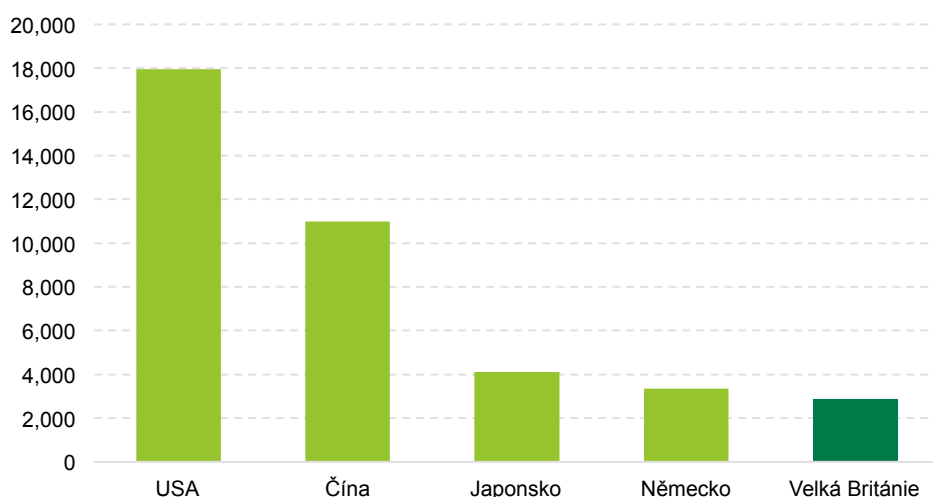
V souvislosti s referendem o vystoupení či setrvání Velké Británie z Evropské unie je na místě zamyslet se nad ekonomickými vztahy mezi Českou republikou a Velkou Británií.

Základní informace o ekonomice Velké Británie

V rámci EU patří Velké Británii druhá příčka za Německem

Velká Británie je v současnosti pátou největší ekonomikou světa měřeno objemem hrubého domácího produktu. Její podíl na globální ekonomice činí 3,8 procenta. V rámci EU patří Velké Británii druhá příčka za Německem a na hrubém domácí produktu EU 28 se britská ekonomika v roce 2015 podílela 17,6 procenty. Pro srovnání: podíl Velké Británie na celkové rozloze EU je 5,7 procenta, podíl na celkové populaci EU je 12,8 procenta a podíl na celkové zaměstnanosti v EU 13,6 procenta.

Obr. 1 HDP v roce 2015 (mld. USD)

Zdroj: IMF

HDP na obyvatele dosahuje ve Velké Británii 109 procent průměru EU. Cenová hladina činí 125 procent průměru EU. Produktivita práce vyjádřená jako HDP na jednoho zaměstnaného v paritě kupní síly dosahuje 65 788 eur za rok (103 procent průměru EU). Mzdové náklady na zaměstnance činí 37 017 eur na rok (také 103 procent průměru EU). Jednotkové mzdové

náklady (podíl mezd na rozdělování přidané hodnoty) dosahují 56 procent, stejně jako v průměru v EU.

Struktuře britské ekonomiky dominují služby. Podíl služeb na celkové přidané hodnotě vytvořené ve Velké Británii dosahuje 79 procent. Podíl průmyslu činí 14 procent, stavebního sektoru 6 procent a na zemědělství zbývá 1 procento.

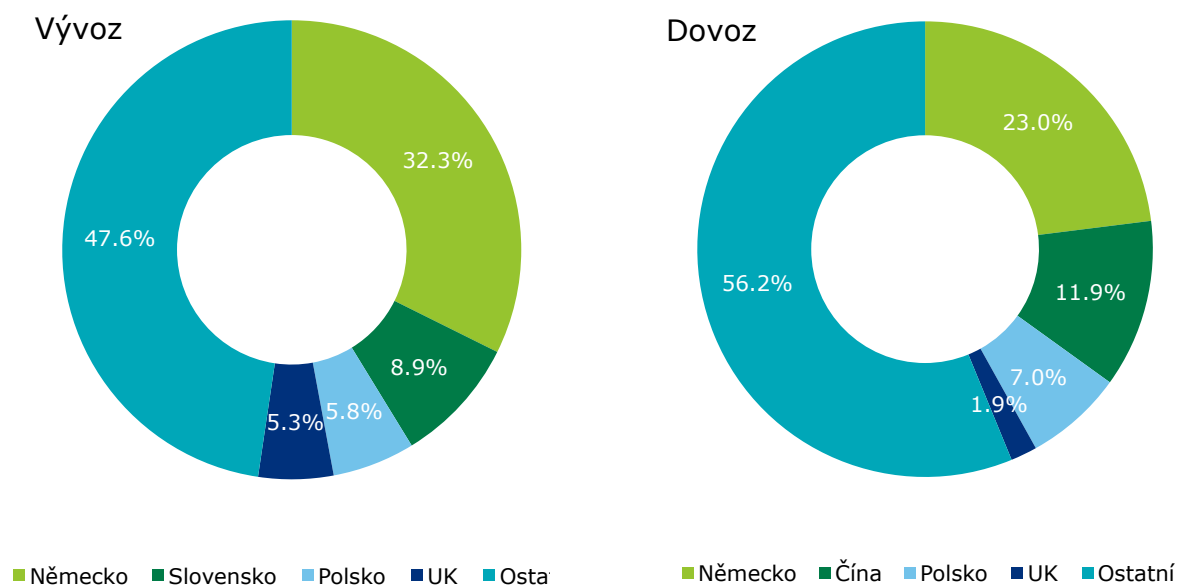
Hlavními obchodními partnery Velké Británie jsou na straně vývozu USA (11 procent), Německo (10 procent), Nizozemí (7 procent), Švýcarsko (7 procent) a Francie (6 procent). V případě dovozu to jsou Německo (podíl na celkovém dovozu 15 procent), Čína (9 procent), Nizozemí (8 procent), USA (7 procent) a Francie (6 procent). Hlavním exportním zbožím britské ekonomiky jsou automobily (podíl na celkovém vývozu 10 procent), zlato (8 procent), ropa (5 procent), rafinérská produkce (5 procent) a léky (4 procenta). Přehlednou vizualizaci vnějších ekonomických relací velké Británie naleznete například [zde](#).

Ekonomické vztahy České republiky a Velké Británie

Velká Británie je čtvrtým nejdůležitějším exportním trhem pro české firmy

Pro českou ekonomiku je Velká Británie jedním z klíčových obchodních partnerů. Do Británie v roce 2015 směřovalo 5,3 procenta z celkového objemu vývozu z České republiky, což Británii řadí na 4. příčku mezi všemi exportními trhy českých firem. Dovoz z Británie do České republiky se na celkovém dovozu podílel 1,9 procenta.

Obr. 2 Geografická struktura vývozu z ČR a dovozu do ČR

Zdroj: ČSÚ

Hlavním vývozním artiklem z České republiky do Velké Británie jsou osobní automobily, zařízení k automatickému zpracování dat, díly a příslušenství motorových vozidel, elektrické přístroje a telekomunikační zařízení. Naopak

z Velké Británie do České republiky se dováží zejména osobní automobily, léčiva, čerpadla, díly ke kancelářským strojům a strojům k automatickému zpracování dat, díly a příslušenství motorových vozidel.

Obchodní bilance České republiky vůči Velké Británii byla v roce 2015 v přebytku 98 miliard korun v národním pojetí statistiky zahraničního obchodu, resp. 133 miliard korun v přeshraniční statistice. Bilance služeb mezi oběma zeměmi je také pozitivní pro Českou republiku, přebytek v roce 2015 činil 9 miliard korun. Saldo prvotních důchodů, kde jsou zachyceny například platby dividend, bylo pro Českou republiku deficitní a to v objemu 10 miliard korun. Celkem byla v roce 2015 bilance běžného účtu mezi Českou republikou a Velkou Británií pozitivní, saldo dosáhlo 102 miliardy korun.

Důležitá je také investiční vazba obou zemí. Objem přímých zahraničních investic britských firem v České republice ke konci roku 2014 činil 72 miliard korun, což představuje 2,6 procenta z celkového objemu přímých zahraničních investic v České republice. Naopak české investice ve Velké Británii dosahují 7 miliard korun a jejich podíl na celkovém objemu českých přímých zahraničních investic činí 1,7 procenta.

Co když ... Brexit

Krátkodobé i dlouhodobé ekonomické dopady vystoupení z EU jsou negativní

Existuje řada analýz potenciálních dopadů vystoupení Velké Británie z Evropské unie. Za zmínku stojí především dvě analýzy zpracované ministerstvem financí Velké Británie.

První analýza se zabývá krátkodobými dopady (v horizontu dvou let) a rozvíjí dvě varianty v závislosti na rozsahu efektu nejistoty, míře negativní reakce finančních trhů a zhoršení pozice Velké Británie v zahraničním obchodu. Mírnější varianta počítá s tím, že v horizontu dvou let by byl HDP o 3,6 procenta nižší, než v případě setrvání v EU. Pesimističtější sada předpokladů vede k poklesu HDP o 6,0 procent.

Druhá analýza britského ministerstva financí se zabývá dlouhodobými dopady. Klíčovým závěrem je, že po vystoupení z Evropské unie by úroveň HDP Velké Británie byla znatelně nižší. Důvodem by byl zejména horší vývoj zahraničního obchodu či nižší atraktivita pro příliv přímých zahraničních investic. Konkrétní výsledky závisí, na pozici země v mezinárodně-obchodních vztazích, zejména potom na přístupu k evropskému jednotnému vztahu.

Pokud by se Británie zapojila do EEA (European Economic Area) jako například Norsko, udržela by si přístup k jednotnému evropskému trhu, ale zvýšily by se transakční náklady spojené s převozem zboží přes hranici mezi Velkou Británií a EU a omezil se přístup Británie na jednotný trh v oblasti služeb. V tomto případě by po 15 letech byl HDP o 3,4 až 4,3 procenta nižší, než kdyby země setrvala v EU.

Druhou možností je uzavření bilaterálních obchodních smluv se ostatními zeměmi. V podobném režimu fungují vztahy mezi EU a Švýcarskem, Kanadou či Tureckem. To by jen částečně kompenzovalo omezení přístupu na jednotný evropský trh a HDP by po 15 let byl nižší o 4,6 až 7,8 procenta.

Třetí zvažovanou alternativou je spoléhání pouze členství Británie ve Světové obchodní organizaci (WTO). V tomto případě by byl přístup na jednotný evropský trh ještě zúžen, zároveň by se zhoršila pozice vůči dalším 53 zemím mimo EU, s nimiž má EU uzavřenu dohodu o preferenčním přístupu a Británie by v mezinárodním obchodu mohla čelit zvýšením tarifním i netarifním překážkám. Je zřejmé, že tato varianta by britskou ekonomiku poškodila nejvíce. HDP by byl po 15 letech nižší o 5,4 až 9,5 procenta nižší.

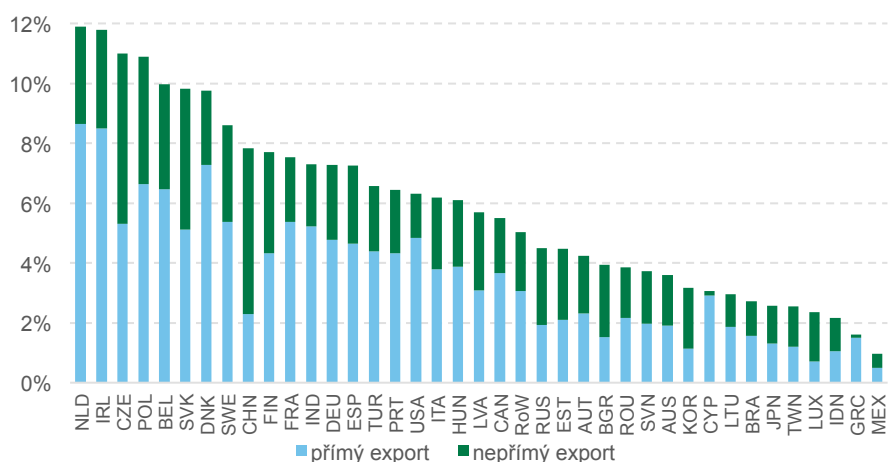
Odhadům ekonomických dopadů Brexitu se věnovala také jedna z [analýz OECD](#). Klíčovým předpokladem této analýzy je uzavření dohody o volném obchodu mezi Velkou Británií a EU, jako je to mu v případě Švýcarska či Kanady. Výsledky jsou následující: v roce 2020 by byl HDP Británie o 3,3 procenta nižší než při setrvání v EU. V roce 2030 by podle základního scénáře HDP klesl o 5,1 procenta (optimistická varianta odhaduje pokles o 2,7 procenta, pesimistická o 7,7 procenta. Výsledky jsou tedy podobné jako v případě analýzy britského ministerstva financí.

Globální konsekvence

Pozice Velké Británie ve světové ekonomice sice zvolna klesá, stejně jako význam eurozóny, stále však jde o pátou největší ekonomiku světa s významnými vazbami vůči ostatním zemím, zejména v oblasti finančních služeb. Rozhodnutí Velké Británie vystoupit z EU by tedy nemělo jen dopad na její vlastní ekonomiku, ale také na ostatní země.

Jednou z možností jak odhadovat tyto efekty je analýza globálních input-output tabulek, která umožňuje zmapovat nejen přímé obchodní vazby jednotlivých zemí vůči Velké Británii, ale také nepřímé efekty (např. subdodávky českých firem do německých automobilek, jejichž produkce je exportována na další trhy, včetně Velké Británie).

Obr. 3 Přímý a nepřímý export do UK (v % celkového vývozu)

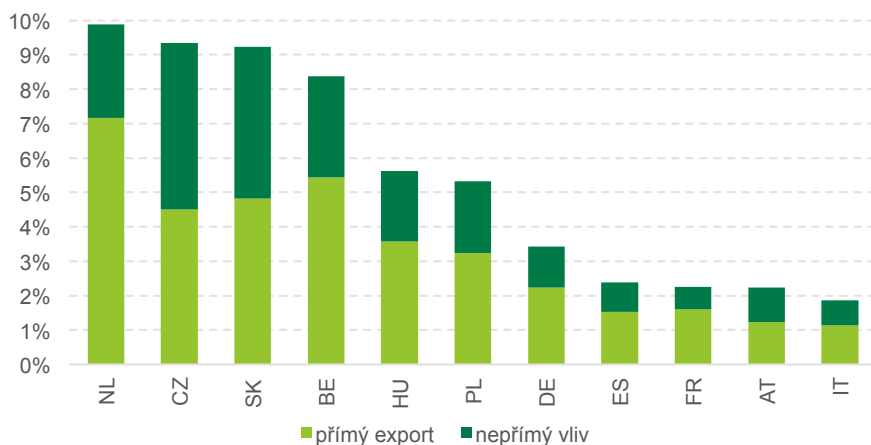
Zdroj: Deloitte

Z výsledků (viz graf) je patrné, že nejvíce jsou vůči ekonomice Velké Británie exponovány sousední země a malé otevřené ekonomiky: Irsko, země Beneluxu, skandinávské země a ekonomiky střední a východní Evropy. Česká republika patří mezi země s poměrně velkou vazbou na Velkou Británii. Podíl přímého vývozu do Velké Británie na celkovém vývozu

z ČR sice není nijak zvlášť vysoký a činí 5,3 procenta (například v Polsku je to 6,6 procenta), vezmeme-li však v potaz i nepřímý efekt je expozice dvojnásobná.

Do úvahy je potřeba vzít také význam zahraničního obchodu v jednotlivých zemích. Vyjádříme-li expozici zemí vůči Velké Británii v relaci k HDP, dostáváme následující obrázek.

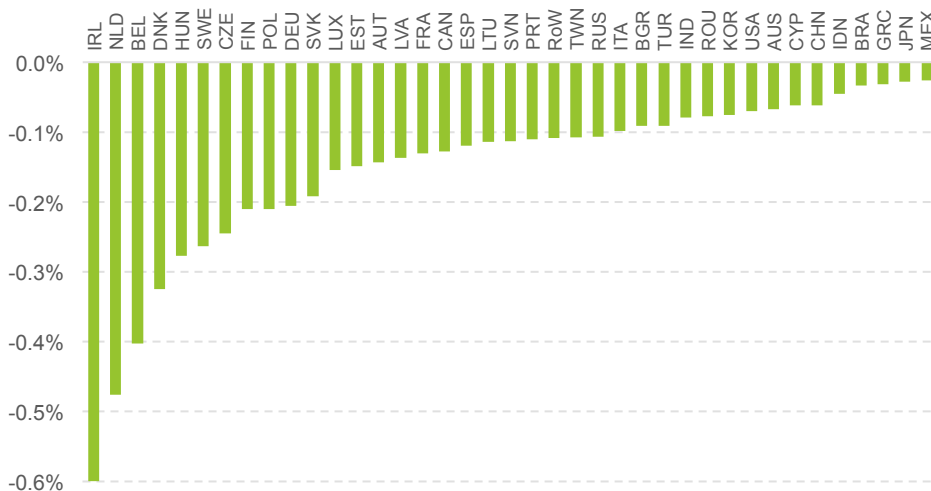
Obr. 4 Přímý export do UK a nepřímý vliv (v % HDP)

Zdroj: Deloitte

S využitím input-output analýzy je možné odhadnout dopady změn v jedné ekonomice na ostatní země.

Obr. 5 Ilustrativní příklad dopadu poklesu HDP UK o 10 procent na HDP ostatních zemí

Zdroj: Deloitte

Budeme-li vycházet z výsledků analýz britského ministerstva financí a použijeme-li krátkodobé a dlouhodobé odhady dopadů na HDP Velké Británie, potom by Brexit mohl snížit HDP České republiky v horizontu dvou

let o 0,09 až 0,15 procenta HDP. V dlouhodobém horizontu by dopady na českou ekonomiku měly činit 0,08 až 0,23 procenta HDP, vyjádřeno v absolutní hodnotě v dnešních cenách 3,7 až 10,4 miliardy korun ročně.

Celkové dopady na úrovni globální ekonomiky by v dlouhodobém horizontu představovaly pokles úrovně globálního ročního HDP 0,2 až 0,6 procenta (145 až 420 miliard USD).

Shrnutí

Velká Británie patří mezi významné světové ekonomiky. Z hlediska HDP jde o pátou největší ekonomiku světa, v rámci EU jí patří druhá příčka. Hlavními obchodními partnery Velké Británie jsou na sice straně vývozu USA, na dalších příčkách jsou ovšem země EU. Význam členství Británie v EU podtrhují právě tyto obchodní vazby.

Pro Českou republiku představuje Velká Británie pátý největší exportní trh. Podíl vývozu do této země na celkovém českém vývozu činí 5,3 procenta. Vedle obchodních vazeb představuje britská ekonomika významný zdroj přímých zahraničních investic, které v minulosti získala Česká republika. Objem britských investic v České republice ke konci roku 2014 dosahoval 72 miliard korun.

Vystoupení Velké Británie z EU by jistě mělo nezanedbatelné ekonomické dopady. Z krátkodobého hlediska především prostřednictvím zvýšené nejistoty, reakce finančních trhů a zhoršení pozice Velké Británie v zahraničním obchodu. V horizontu dvou let by ekonomické ztráty mohly činit 3,6 až 6,0 procent HDP ve srovnání s variantou setrvání v EU.

Dlouhodobé dopady budou záviset na uspořádání obchodních vazeb Velké Británie s EU i ostatními zeměmi. V základních obrysech jsou možné tři varianty:

- Zapojení do EEA (European Economic Area)
- Bilaterální dohody Velké Británie s ostatními zeměmi
- Spoléhání na pravidla WTO

Další rovinou dopadů je vliv vystoupení z EU na příliv investic do Velké Británie a dopad imigraci pracovních sil na britský trh práce. V závislosti na zvolném scénáři se dlouhodobé odhady na úroveň HDP pohybují mezi 3,4 až 9,5 procenta.

Z ostatních zemí by nejvíce byly postiženy sousední a malé otevřené ekonomiky: Malta, Irsko, země Beneluxu, skandinávské země a země střední a východní Evropy, včetně České republiky.

Rozhodnutí Velké Británie vystoupit z EU by tedy nemělo jen dopad na její vlastní ekonomiku, ale také na ostatní země. Nejvíce jsou vůči ekonomice Velké Británie exponovány sousední země a malé otevřené ekonomiky: Irsko, země Beneluxu, skandinávské země a ekonomiky střední a východní Evropy, včetně České republiky.

Případný Brexit by mohl snížit HDP České republiky v horizontu dvou let o 0,09 až 0,15 procenta HDP. V dlouhodobém horizontu by dopady na českou ekonomiku měly činit 0,08 až 0,23 procenta HDP.

Celkové dopady na úrovni globální ekonomiky by v dlouhodobém horizontu představovaly pokles úrovně globálního ročního HDP 0,2 až 0,6 procenta.

Tématu britského referenda o setrvání či vystoupení z EU se věnuje také kancelář Deloitte ve Velké Británii. Na jejích [webových stránkách](#) najdete k tomuto tématu další informace.

Zdroje

HM Government (2016), "HM Treasury analysis: the immediate economic impact of leaving the EU", May 2016

HM Government (2016), "HM Treasury analysis: the long-term economic impact of EU membership and the alternatives", April 2016

OECD (2016), „The Economic Consequences of Brexit: A Taxing Decision“, OECD Economic Policy Paper No. 16, April 2016

Mobilní aplikace Deloitte CZ

Zpravodaje | Studie | Semináře | Novinky | Video

Deloitte.

Deloitte označuje jednu či více společností Deloitte Touche Tohmatsu Limited, britské privátní společnosti s ručením omezeným zárukou („DTTL“), jejích členských firem a jejich spřízněných subjektů. Společnost DTTL a každá z jejích členských firem představuje samostatný a nezávislý právní subjekt. Společnost DTTL (rovněž označovaná jako „Deloitte Global“) služby klientům neposkytuje. Podrobný popis právní struktury společnosti Deloitte Touche Tohmatsu Limited a jejích členských firem je uveden na adrese www.deloitte.com/cz/onas.

Společnost Deloitte poskytuje služby v oblasti auditu, daní, poradenství a finančního a právního poradenství klientům v celé řadě odvětví veřejného a soukromého sektoru. Díky globálně propojené síti členských firem ve více než 150 zemích a teritoriích má společnost Deloitte světové možnosti a poskytuje svým klientům vysoce kvalitní služby v oblastech, ve kterých klienti řeší své nejkomplexnější podnikatelské výzvy. Přibližně 225 000 odborníků usiluje o to, aby se společnost Deloitte stala standardem nejvyšší kvality.

Společnost Deloitte ve střední Evropě je regionální organizací subjektů sdružených ve společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, která je členskou firmou sdružení Deloitte Touche Tohmatsu Limited ve střední Evropě. Odborné služby poskytují dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited, které jsou samostatnými a nezávislými právními subjekty. Dceřiné a přidružené podniky společnosti Deloitte Central Europe Holdings Limited patří ve středoevropském regionu k předním firmám poskytujícím služby prostřednictvím více než 5 000 zaměstnanců ze 41 pracovišť v 17 zemích.